

Podmínky uvedení obalu na trh

Dle zákona č.477/2001 Sb., o obalech ve smyslu jeho novely č.94/2004 Sb. v §4:

1) Osoba, která uvádí na trh obal, balený výrobek nebo obalový prostředek, je povinna zajistit, aby

- a) **koncentrace** látek uvedených v Seznamu dosud klasifikovaných **nebezpečných chemických látek v obalu** nebo obalovém prostředku byla v souladu s limitními hodnotami stanovenými zvláštními právními předpisy, vzhledem k přítomnosti těchto látek v emisích, popelu nebo výluhu v případě spalování nebo skládkování odpadu vzniklého z tohoto obalu nebo obalového prostředku;
- b) **součet množství olova, kadmia, rtuti a chrómu s oxidačním číslem VI v obalu** nebo obalovém prostředku nepřekročil hodnotu stanovenou prováděcím právním předpisem;
- c) **obal nebo obalový prostředek po použití**, pro které byl určen, po vynětí výrobku nebo všech jeho zbytků obvyklým způsobem, **byl dále opakovaně použitelný nebo** aby odpad z tohoto obalu nebo obalového prostředku byl využitelný za obvyklých podmínek alespoň jedním z těchto postupů:
 1. procesem, kterým jsou odpady z obalů nebo obalových prostředků nebo jejich zbytky případně spolu s dalšími materiály přeměněny ve výrobek nebo surovinu (dále jen "**recyklace**"),
 2. přímým spalováním za uvolňování energie hořením, a to samostatně nebo spolu s jiným odpadem a se zužitkováním získaného tepla (dále jen "**energetické využití**"),
 3. aerobním zpracováním nebo anaerobním zpracováním biologicky rozložitelných složek tohoto odpadu za kontrolovaných podmínek a s použitím mikroorganismů za vzniku stabilizovaných organických zbytků nebo metanu (dále jen "**organická recyklace**"); skládkování se za organickou recyklaci nepovažuje.

(2) Ustanovením odstavce 1 písm. c) nejsou dotčena ustanovení vztahující se k nakládání s odpady podle zvláštního právního předpisu.

(3) Osoba, která uvádí na trh obal nebo obalový prostředek je povinna oznámit překročení hodnot uvedených v odstavci 1 písm. b). Způsob hodnocení koncentrace látek uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) v obalu a rozsah oznamovací povinnosti při překročení hodnoty podle odstavce 1 písm. b) stanoví prováděcí právní předpis.

(4) Způsob hodnocení využitelnosti obalů stanoví prováděcí právní předpis.

A zároveň splnit podmínky z ustanovení §3 „Prevence“ téhož zákona:

- a) minimalizace výskytu těžkých kovů a
- b) minimalizace výskytu ostatních škodlivých látek;
- c) minimalizace objemu a hmotnosti obalového materiálu při konstrukci obalu;
- d) využitelnost obalu po jeho vyprázdnění

Spolu s těmito podmínkami definuje zákon o obalech v §5 osobu, která je povinna z hlediska těchto podmínek posoudit daný obal a zároveň okruh kontrolních orgánů, které mají právo kontrolovat splnění těchto podmínek:

(1) Osoba, která uvádí na trh obal, je povinna

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům **technickou dokumentaci** nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 3 a 4, s tím, že informace podle odstavce 2 písm. b) pro účely kontroly nahrazuje dokumentaci k prokázání splnění povinností stanovených v § 4,
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obal splňuje požadavky stanovené v § 3 a 4.

(2) Osoba, která uvádí na trh obalový prostředek, je povinna

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům **technickou dokumentaci** nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v § 4,
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obalový prostředek splňuje požadavky stanovené v § 4.

Termín „**technická dokumentace**“ v tomto zákoně není definována a není stanoven ani její rozsah. Lze tedy vycházet z analogie požadavků zákona č.22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky, ve smyslu jeho novelizací, že se jedná o technické dokumenty osvědčující shodu s předmětnými technickými normami.

Technické normy pro vyhodnocení, zda obal splňuje požadavky pro uvedení obalu na trh:

ČSN EN 13427

- Obaly - Požadavky na používání evropských norem pro obaly a odpady z obalů

ČSN CR 13695-1

- Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí –
- Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech

ČSN CR 13695-2

- Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí –
- Část 1: Požadavky na měření a ověřování jiných nebezpečných látek přítomných v obalech

ČSN EN 13428

- Obaly - Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů

ČSN EN 13429

- Obaly - Opakované použití

ČSN EN 13430

- Obaly - Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu

ČSN EN 13431

- Obaly - Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti

Metodika použití norem pro vyhodnocení obalu

Technická norma ČSN EN 13427 je vlastně metodikou, jak související normy používat a které požadavky uvedené v ostatních normách spolu navzájem souvisejí. Pro dokreslení informací o procesu posuzování splnění jednotlivých podmínek lze využít následující tabulku:

Obal na úrovni součásti	Obal na úrovni funkční jednotky	Úplný obalový systém
Co největší snížení obsahu: těžkých kovů, škodlivých a jiných nebezpečných látek	Opakované použití Materiálové využití Energetické využití Využití ve formě kompostu	Prevence šetřením zdrojů
<i>POZNÁMKA: Použití prevence pomocí šetření zdrojů pro úplný systém obalů znamená, že se musí brát v úvahu všechny prvky tohoto systému.</i>		

Splnění požadavků těchto norem si může (za podmínek, že má k dispozici odpovídající zkušební vybavení či technologii) vyhodnotit výrobce sám. Dále lze v případě dlouhodobých zkušeností a existence dokumentace vycházet především z kritéria prevence, např. z reklamačních listů či jiných dokumentů, a tak prokázat, že použitý slabší materiál způsobil ztráty při nasazení na výrobní lince nebo při dopravě či skladování výrobků.

Vyhodnocování obalu

Obal musí být povinně vyhodnocen z hlediska výskytu těžkých kovů a škodlivých látek. Znamená to, že jednotlivé složky obalu by neměly obsahovat nadlimitní množství těchto látek. Hlavní důraz je zde kladen na dodavatele surovin a výrobce součástí obalu.

ČSN CR 13695-1 *Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí – Část 1: Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů přítomných v obalech*

ČSN CR 13695-2 *Obaly - Požadavky na měření a ověřování čtyř těžkých kovů a jiných nebezpečných látek přítomných v obalech a jejich uvolňování do okolního prostředí – Část 1: Požadavky na měření a ověřování jiných nebezpečných látek přítomných v obalech*

Dále musí být obal povinně vyhodnocen z hlediska jeho využitelnosti po vyprázdnění spotřebitelem. Znamená to, že by měl existovat **alespoň jeden způsob využití použitého obalu**. Ten, kdo z jednotlivých součástí obalu (těla láhve, uzávěru, etikety) zkombinuje funkční obal, by měl určit, pro který z následujících typů využití je určen a podle dané technické normy tento obal posoudit. Obal z hlediska jeho využití nemusí být posouzen podle všech dále uvedených norem, ale stačí jeho posouzení podle jedné z nich.

ČSN EN 13430	<i>Obaly - Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu</i>
ČSN EN 13431	<i>Obaly - Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti</i>
ČSN EN 13432	<i>Obaly - Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci - Zkušební schéma a kritéria hodnocení pro konečné přijetí obalu</i>

Poslední povinností výrobce je takto vytvořený obalový systém výrobku posoudit z hlediska prevence – šetření zdrojů. Jak z uvedeného postupu vyplývá, je zřejmé, že vyhodnocení obalu z hlediska tohoto požadavku provádí ten, který kompletuje celý obalový systém daného výrobku a to podle:

ČSN EN 13428 Obaly - Specifické požadavky na výrobu a složení – Prevence snižováním zdrojů

Posuzování obalu z hlediska minimalizace je v podstatě proces, kdy se vybere kritické funkční kritérium a v tomto momentu, ve kterém je obal nejvíce namáhán, se otestuje, popřípadě se toto funkční kritérium popíše a zdokumentuje. Pro názornost uvádí tato norma následující funkční kritéria, zároveň upozorňuje, že výrobce může zjistit jiná, zde neuvedená:

- **Ochrana výrobku**
- **Proces výroby obalu**
- **Proces balení/plnění**
- **Logistika (včetně přepravy, skladování a manipulace)**
- **Předkládání výrobku k prodeji a marketing**
- **Přijetí uživatelem/spotřebitelem**
- **Informace**
- **Bezpečnost**
- **Legislativa**
- **Ostatní hlediska**

Obal, který je určen k opakovanému užití, je třeba navíc podrobit vyhodnocení, zda je vhodný pro opakované užití a popsat a zdokumentovat systém jeho obnovy a vyprázdnění dle normy.

ČSN EN 13429 Obaly - Opakované použití

Platnost norem v EU

Tyto normy byly připraveny Evropským výborem pro normalizaci (CEN), kde je zastoupena většina normalizačních institutů, včetně ČSNi. Tyto normy jsou harmonizované, tzn., že jsou stanoveny termíny jejich uplatnění, povinnost zavést je v jednotlivých státech a v neposlední řadě také povinnost normalizačních institutů, v případě existence národních norem, jejich nahrazení normami evropskými.

V praxi to znamená, že:

- **tyto normy budou muset dodržovat všichni výrobci**
- **text a číselný kód těchto norem je stejný ve všech zemích EU**
- **posouzení obalu podle těchto norem je platné ve všech zemích EU**
- **žádný stát by neměl klást na obaly vyšší požadavky než ty které jsou uvedeny v těchto normách**
- **pokud obal vyhovuje těmto požadavkům, může být distribuován ve všech zemích bez omezení**

Podle zákona č. 22/1997 Sb. smějí být české technické normy rozmnožovány a rozšiřovány jen se souhlasem **Českého normalizačního institutu** (www.cni.cz).

Adresa, na kterou můžete zasílat objednávky a kde získáte informace o prodeji norem ČSN:

ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT

Hornoměřolupská 40

102 04 Praha 10

Zákaznický servis - tel. 271 96 17 70, fax 274 86 69 51

odbyt@cni.cz nebo info@cni.cz

Konzultace ohledně **splnění podmínek uvedení obalu na trh** nebo **značení obalů** Vám poskytne manažer klientského oddělení EKO-KOM, a.s.:

Zbyněk Kolář

tel. číslo: 729 848 460

e-mail: kolar@ekokom.cz

Další informace naleznete na www.ekokom.cz.

ZAPOJENÍ DO SYSTÉMU EKO-KOM +420 729 848 445, +420 261 176 256 +420 729 848 446, +420 261 176 285 hribalova@ekokom.cz	FAKTURACE, URGENCE PLATEB +420 729 848 450 +420 729 848 451 tlaskova@ekokom.cz
EKO-KOM, a.s. klientské oddělení Na Pankráci 1685/17, 140 21 Praha 4 Česká republika fax: +420-729 848 439, +420-261 176 274, -239 e-mail: info@ekokom.cz www.ekokom.cz	
EVIDENCE OBALŮ, VÝKAZY O PRODUKCI OBALŮ +420 729 848 431 +420 729 848 430 brousilova@ekokom.cz	POŽADAVKY NA OBALY UVÁDĚNÉ NA TRH, ZNAČENÍ OBALŮ +420 729 848 460 kolar@ekokom.cz